

Sygn. akt I ACa 118/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 kwietnia 2011 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Małgorzata Wolczańska (spr.)
Sędziowie :	SA Ewa Jastrzębska SA Barbara Owczarek
Protokolant :	Justyna Wnuk

po rozpoznaniu w dniu 12 kwietnia 2011 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa Stowarzyszenia (...) w W.

przeciwko J. P.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 8 grudnia 2010 r., sygn. akt II C 34/10

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchyla wyrok zaoczny Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 8 czerwca 2010 r. :

1) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3 400,00 (trzy tysiące czterysta) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 31 października 2009 r. oraz kwotę 1 209,47 (tysiąc dwieście dziewięć i 47/100) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 29 marca 2010 r.,

2) oddala powództwo w pozostałej części,

3) znosi wzajemnie między stronami koszty procesu;

II. oddala apelację w pozostałej części;

III. znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 118/11

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Katowicach zasądził od pozwanego J. P. na rzecz powoda Stowarzyszenia (...) w W. kwotę 6877,53 złotych z ustawowymi odsetkami :od kwoty 5100,00 złotych od dnia 31 października 2010 roku i od kwoty 1777,53 złote od dnia 16 listopada 2010 roku, a ponadto zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1561,00 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd I instancji ustalił, że pozwany prowadził działalność gospodarczą pod nazwą (...) J. P. wpisaną do ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta B. pod numerem (...). W ramach tej działalności pozwany od dnia 15 maja 2005 roku prowadził lokal (...) w B. przy ul. (...), w którym wykorzystywane były utwory objęte ochroną prawa autorskiego-ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku

o prawie autorskim i prawach pokrewnych poprzez publiczne odtwarzanie muzyki. W dniu 12 czerwca 2006 roku pozwany zawarł z powodem umowę licencyjną (...), w której w §5 zawarto postanowienie, mocą którego pozwany zobowiązał się do zapłaty powodowi zryczałtowanego wynagrodzenia autorskiego w wysokości 100,00 złotych miesięcznie. Wedle §10 ust.2 w/w umowy zaległości za okres od dnia 1 marca 2006 roku do dnia 31 maja 2006 roku w kwocie 300,00 złotych miały zostać zapłacone do dnia 31 lipca 2006 roku. Według §5 w zw. z §10 ust.2 drugiej umowy licencyjnej z dnia 12 czerwca 2006 roku oznaczonej symbolem (...) pozwany zobowiązany był do zapłaty kwoty 60,00 złotych za każdą imprezę, podczas której wykorzystywana była muzyka chroniona prawem autorskim, z jednoczesnym wyznaczeniem miesięcznego ryczału z tego tytułu

w kwocie 240,00 złotych. Ponadto ustalono, iż zaległości za okres od 1 marca 2006 roku do dnia 31 maja 2006 roku w wysokości 720,00 złotych zostaną zapłacone do dnia 31 lipca 2006 roku. Pismem z dnia 12 czerwca 2007 roku powód wezwał pozwanego do zapłaty zaległości wynikających z w/w umów w wysokości 5100,00 złotych wraz z odsetkami ustawowymi. Zadłużenie powoda wobec pozwanego

z tytułu umowy licencyjnej oznaczonej symbolem (...) wynosiło 1500,00 złotych, na które składała się kwota 300,00 złotych z tytułu bezumownego korzystania z utworów chronionych prawem autorskim oraz kwota 1200,00 złotych za okres od dnia 1 czerwca 2006 roku do dnia 31 maja 2007 roku,

w którym pozwany nie realizował w/w umowy. Natomiast zadłużenie pozwanego wynikające z umowy oznaczonej symbolem (...) stanowiło kwotę 2880,00 złotych: w tym 720,00 złotych za okres bezumownego korzystania z utworów od dnia 1 marca 2006 roku do dnia 31 marca 2006 roku. Wobec nieuregulowania przedmiotowej należności powód w piśmie z dnia 17 lipca 2007r. ponownie wezwał pozwanego do uregulowania należności wraz z odsetkami za zwłokę.

W dniu 8 czerwca 2009 roku powód skierował do pozwanego ostateczne przedsądowe wezwanie do zapłaty kwoty 6195,90 złotych, na które składały się należności główne wynikające z umów licencyjnych oraz odsetki wyliczone na dzień 8 czerwca 2009 roku. Jednocześnie w piśmie zawarto propozycje ugody dla pozwanego wraz z zobowiązaniem się przezeń do spłaty zadłużenia w ratach w wysokości po 476,00 złotych miesięcznie do marca 2010 roku. Pozwany nie zaakceptował propozycji ugody, natomiast w piśmie z dnia 22 czerwca 2007 roku zwrócił się do powoda z prośbą o umorzenie powyższych należności,

z uwagi na brak środków finansowych. Powód dokonał wyliczenia na dzień

30 października 2009 roku ustawowych odsetek za zwłokę z umów licencyjnych

- z umowy (...) w wysokości 522,89 złotych oraz z umowy (...) w kwocie 1254,64 złotych. Łączne zadłużenie pozwanego obejmujące należność główną oraz skapitalizowane odsetki wynosi 6877,53 złotych.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy stwierdził, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie. Żądanie przez powoda, aby pozwany zapłacił mu kwotę 6877,53 złotych znajduje oparcie w art.67 ustawy z dnia

4 lutego 1994r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tj.Dz.U. z 2010r., Nr 152,poz.1016), § 5 ust.1 i §10 ust.2 umowy licencyjnej z dnia 12 czerwca 2006 roku na publiczne odtwarzanie utworów oznaczonej (...)oraz §5 ust.1 pkt c, §10 ust.2 i 3 umowy licencyjnej z dnia 12 czerwca 2006 roku na publiczne odtwarzanie utworów oznaczonej (...) zawartej pomiędzy stronami,

a żądanie odsetek w sposób określony w wyroku w art.481 kc oraz art.482 kc. Sąd nie podzielił zarzutu pozwanego, że powód objął żądaniem pozwu okres, gdy pozwany nie prowadził już działalności gospodarczej, jak również

podniesionego przez pozwanego zarzutu przedawnienia. Powołując się na art.6 kc i art.232 kpc Sąd uznał, że twierdzenie pozwanego jakoby już przed dniem 31 maja 2007 roku nie prowadził działalności gospodarczej nie zostało przez niego udowodnione, a to na pozwanym spoczywał ciężar dowodu. Natomiast odnosząc się do zarzutu przedawnienia Sąd I instancji wskazał, iż dla ochrony autorskich praw majątkowym powoda wynikających z art.79 ustawy o prawie autorskim

i prawach pokrewnych zastosowanie znajduje ogólny termin przedawnienia roszczeń majątkowych określony w art.118 kc, skoro roszczenie powoda - Stowarzyszenia (...) w W. nie ma związku z prowadzeniem przez niego działalności gospodarczej. Nadto badając zarzut przedawnienia Sąd dokonał analizy oświadczenia pozwanego zawartego w piśmie z dnia 22 czerwca 2007 roku pod kątem przesłanek zawartych w art. 123§1 pkt 2 kc i powołując się na poglądy wyrażone w orzecznictwie sądowym w piśmie tym pozwany dokonał uznania przedmiotowego długu, przez co nastąpiło przerwanie biegu przedawnienia. Biorąc zaś pod uwagę, że skutki związane z wytoczeniem powództwa wobec pozwanego nastąpiły w dniu 29 marca 2010r. to, w ocenie Sądu Okręgowego, trzyletni termin przedawnienia na ten dzień nie upłynął. Termin biegu przedawnienia, który został przerwany uznaniem roszczenia przez pozwanego w piśmie z dnia 22 czerwca 2007r. rozpoczął bowiem swój bieg na nowo z dniem 23 czerwca 2007r. Orzeczenie o kosztach procesu Sąd oparł na treści art.98 § 1 i § 3 kpc oraz §6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. z 2002r., Nr 163, poz. 1348 z późn.zm.).

W apelacji od tego wyroku pozwany domagał się jego zmiany poprzez oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych ewentualnie wnosił o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Skarżący zarzucił sprzeczność istotnych ustaleń Sądu I instancji treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez m. in. przyjęcie, że pozwany pismem z dnia 22 czerwca 2007 roku uznał całe roszczenie powoda obejmujące okres od dnia 1 marca 2006 roku do dnia 31 maja 2007 roku, podczas gdy w powołanym piśmie pozwany wnosił jedynie o umorzenie wszelkich zaległości z powodu braku podstawowych środków finansowych oraz podawał, że „ewentualna należność z tego tytułu powinna być ograniczona do kwoty należnej za okres od dnia 1 marca 2006 roku do dnia 30 września 2006 roku”.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja zasługuje na częściowe uwzględnienie, gdyż zaskarżony wyrok nie jest prawidłowy.

Wskazać trzeba, że powód dochodził w niniejszym procesie od pozwanego należności z dwóch umów licencyjnych, które strony zawarły w dniu 12 czerwca 2006 roku. Umowa oznaczona symbolem (...) dotyczyła licencji na publiczne odtwarzanie utworów, zaś umowa oznaczona symbolem (...) dotyczyła licencji na wykorzystywanie utworów podczas imprez (publiczne wykonania). W umowach strony określiły należne licencjodawcy – powodowi bieżące wynagrodzenie miesięczne oraz ustaliły zadłużenie licencjobiorcy – pozwanego za okres sprzed zawarcia umowy (tj. od dnia 1 marca 2006r. do dnia 31 maja 2006 roku), które pozwany zobowiązał się uregulować do dnia 31 lipca 2006 roku. Pozwem objęte zaś zostały nieuregulowane przez pozwanego należności z tych umów łącznie za okres od dnia 1 marca 2006 roku do dnia 31 maja 2007 roku.

Zasadniczą kwestią sporną w tej sprawie pozostaje też to czy dochodzone przez powoda roszczenie uległo przedawnieniu. Sąd Okręgowy ostatecznie przyjął, że zastosowanie w tej sprawie ma trzyletni termin przedawnienia określony art. 118 kc i uznał, że nie doszło do przedawnienia, gdyż pismo pozwanego z dnia 22 czerwca 2007 roku stanowiło uznanie roszczenia

w rozumieniu art. 123§1pkt2kc przez co bieg terminu przedawnienia został przerwany. O ile jednak zgodzić się trzeba z Sądem I instancji, iż termin przedawnienia roszczeń objętych pozwem w tej sprawie jest terminem trzyletnim to nie ma racji ten Sąd, że pismem z dnia 22 czerwca 2007 roku pozwany uznał w całości dochodzone roszczenie.

I tak przyjąć trzeba, że roszczenia z obu umów licencyjnych o zapłatę należnego licencjonadawcy wynagrodzenia z uwagi na sposób płatności należą do roszczeń o świadczenia okresowe, o jakich mowa w art. 118 kc. Ten fakt przesądza zaś o tym, że w tym wypadku termin przedawnienia wynosi trzy lata. Brak jest bowiem w tej materii szczególnego uregulowania, które przewidywałoby krótszy termin przedawnienia. Zarzuty pozwanego w tym zakresie były więc bezpodstawne.

Zgodzić się jednakże należało z apelującym, że pismo z dnia 22 czerwca 2007 roku, wbrew ustaleniom Sądu Okręgowego, nie stanowiło uznania całości roszczenia (tj. za okres od dnia 1 marca 2006 roku do dnia 31 maja 2006 roku), skoro w treści tego pisma pozwany zaznaczył, że „ewentualna należność z tego tytułu powinna być zatem ograniczona do kwoty należnej za okres od dnia

1 marca 2006 r. do 30 września 2006 r.”. Poprzestanie przez Sąd Okręgowy na analizie tylko zawartych na wstępie tego pisma sformułowaniach, w których pozwany zwraca się do powoda z prośbą o umorzenie należności bez poddania ocenie treści całego pisma, w tym w szczególności przywołanego fragmentu, doprowadziło ten Sąd do wadliwych wniosków co do uznania, że pismo z dnia 22 czerwca 2007 roku było uznaniem długu w całości w sytuacji, gdy zachodziły podstawy do przyjęcia, że uznanie odnosiło się wyłącznie do okresu od dnia 31 marca 2006 roku do dnia 30 września 2006r.

W zakresie należności za ten okres istotnie więc doszło do przerwy biegu przedawnienia w dniu 22 czerwca 2007r., a zatem do przedawnienia roszczeń w tej części nie doszło, skoro z żądaniem skierowanym przeciwko pozwanemu powód wystąpił do Sądu w dniu 29 marca 2010r.

Odnosnie do należności za pozostały, czyli nie objęty owym uznaniem, okres (tj. od dnia 1 października 2006 roku do dnia 31 maja 2007 roku) przedawnieniu trzyletniemu uległy świadczenia należne za okres od dnia 1 października 2006 roku do dnia 28 lutego 2007 roku, natomiast z chwilą wystąpienia przez powoda z pozwem przeciwko pozwanemu (tj. 29 marca 2010 roku) przedawnieniem trzyletnim nie były objęte należności za okres od dnia 1 marca 2007 roku do dnia 31 maja 2007 roku. Uwzględnić przy tym trzeba, że termin wymagalności (a zatem początek biegu terminu przedawnienia) podlegał odrębnemu określeniu dla każdej należności miesięcznej, zgodnie zaś z powołanymi obiema umowami licencyjnymi należności te miały być wpłacane do 15-ego następnego miesiąca.

Reasumując dotychczasowe rozważania wskazać trzeba, że zarzut przedawnienia podniesiony przez pozwanego był zasadny w odniesieniu do świadczeń wynikających z obu umów licencyjnych za okres od dnia 1 października 2006 roku do dnia 28 lutego 2007 roku – art. 117 § 2 kc. Skutki przedawnienia nie dotyczyły jednak należności wymagalnej za okres od dnia

31 marca 2006 roku do dnia 30 września 2006 roku oraz wymagalnej za okres od dnia 1 marca 2007 roku do dnia 31 maja 2007 roku. Należności te wynosiły

w łącznej kwocie 3 400 zł i podlegały zasądzeniu od pozwanego na rzecz powoda z mocy powołanych przez Sąd Okręgowy postanowień umów licencyjnych łączących strony. Zasadne było także żądanie zasądzenia skapitalizowanych odsetek (art. 481 § 1 kc), lecz tylko od owych nieprzedawnionych należności, które należało wyliczyć przy przyjęciu odrębnych dat wymagalności poszczególnych, okresowo wymagalnych należności do dnia 30 października 2009 roku (tj. dnia określonego przez powoda, a poprzedzającego wniesienie pozwu). Należność ta

z kolei wyniosła łącznie kwotę 1 209,47 zł. Żądanie dalszych odsetek ustawowych od tej należności miało zaś oparcie w treści art. 482 § 1 kc.

Nie mogły natomiast odnieść skutku zarzuty pozwanego koncentrujące się na twierdzeniu, że pozwany od października 2006 roku faktycznie nie prowadził działalności gospodarczej i w związku z tym nie wykorzystywał utworów będących przedmiotem spornych umów. Trafnie bowiem Sąd Okręgowy uznał, że twierdzenia pozwanego w tej materii nie zostały wykazane (art. 6 kc). Nadto wskazać trzeba, iż pozwany, o ile faktycznie zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej począwszy od października 2006 roku to winien był o tym powoda powiadomić (§ 9 umowy (...) i § 12

umowy (...)) w terminie do 14 dni od tego zdarzenia. Tego jednak skarżący nie uczynił, podobnie nie wypowiedział łączących go z powodem umów.

Zauważyć jeszcze trzeba, że wydając zaskarżony wyrok Sąd Okręgowy wadliwie go sformułował, gdyż w sprawie został wcześniej wydany (tj. w dniu 8 czerwca 2010 roku) wyrok zaoczny. A zatem treść wyroku winna odpowiadać dyspozycji przepisu art. 347 kpc tj. wydając zaskarżony wyrok Sąd I instancji winien był się odnieść do uprzednio wydanego wyroku zaocznego, a czego nie uczynił.

Mając na uwadze przytoczone rozważania, w częściowym uwzględnieniu apelacji pozwanego, zaskarżony wyrok podlegał zmianie w sposób opisany w punkcie I. niniejszego wyroku, przy czym orzeczenie o kosztach procesu oparte zostało na treści art. 100 kpc – art. 386 § 1 kpc. Apelacja w pozostałej części jako nieuzasadniona podlegała oddaleniu – art. 385 kpc. O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na mocy art. 100 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc i art. 391 § 1 kpc.